

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Quæstio XLIII. In Titulum XLIII. De Presbytero Non Baptizato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

QUÆSTIO XLIII.

IN TITULUM XLIII. DE PRESBYTERO
NON BAPTIZATO.

3623 **H**ic titulus tribus capitulis absolvi-
tur. In c. *Si quis*, 1. h. t. habe-
tur, quod, si quis Presbyter ordi-
natus, deprehenderit se non
esse baptizatum, baptizetur, & iterum
ordinetur, de quo V. dicenda in seqq.
illum solum hic annotandum est, hunc
textum, ut notat Gonzalez in *cit. c. si
quis n. 1.* alibi sic legi: *si quis Presbyter ordi-
natus deprehenderit se non esse baptiza-
tum, ordinetur iterum; & omnes, quos
prius baptizavit, ista tamen: & omnes,
quos prius baptizavit, justè omitti à Gar-
tiano, quia baptizatus non accipit gra-
tiam à Ministro; sed à Sacramento ritè
collato; unde etiam baptizatus à Judæo
verè Christianus est, si baptizatus sit ad-
hibitâ debitiâ materia, formâ, & inten-
tione, ut alibi dictum est.*

3624 Porro, de necessitate baptismi, præ-
requisiti, ut quis validè recipiat Ordines,
extat specialis casus in c. *Veniens* 3. h. t.
ubi Innocentius III. Veniens, inquit, ad
Apostolicam Sedem dilectus filius, Lator
presentium (quas Pontifex dederat ad
Ferrariensem Episcopum) lachrymabili
nobis insinuatione monstravit, quod,
cum per singulos Ordines usque ad gra-
dum sacerdotii ascendisset, comperiit
tandem pro certo, quod non fuerit se-
cundùm formam Evangelii baptizatus.
Unde nos eum per venerabilem fratrem
nostrum Tuscul. Episcopum ritè fecimus
baptizari, quia verò diutius fuit disputa-
tum pro, & contra, num Sacramentum
validè recipiatur à non baptizato? seu an
Ordines, quos ante Baptismum suscepe-
runt, denuò essent conferendi? an ve-
rò etiam ante baptismum validè essent
suscepti, quibusdam affirmantibus pri-
mum: Pontifex respondit: *quia in CC.
apud Compendium legitur constitutum: si
quis Presbyterorum ordinatus deprehenderit,
se non esse baptizatum, baptizetur, & ite-
rum ordinetur: nos, circa Latorem præ-*

sentium in hoc dubitabili casu, quod tuti-
us est sequentes, mandamus, quatenus
ipsum per singulos Ordines usque ad sacerdo-
tium promovere procures, & permittas
eum in sacerdotio ministrare, quia non in-
telligitur iteratum, quod ambigitur esse fa-
ctum, nec malè de Sacramento sentitur,
cum illud non religionis contemptus, sed
articulus necessitatis excludit. Et certè de
illo, qui natus est de Christianis parenti-
bus, & inter Christianos est fideliter con-
versatus, tam violenter præsumitur, quod
fuerit baptizatus, ut hæc præsumptio
pro certitudine sit habenda, donec evi-
dentissimis forsitan argumentis contrari-
um proberur.

Rationes autem pro & contra in casu 3627
proposito, sic referuntur in textu: dum
coram Pontifice, ut dictum est, super
quæstione proposita, diutius fuisset dispu-
tatum: quidam ibant in eam sententiam,
quod cum Baptismus sit fundamentum
Sacramentorum, ante susceptionem Ba-
ptismi non suscipiatur aliud Sacramen-
tum: quoniam ubi fundamentum non
est, superædificari non potest: volentibus
in oppositum alii: cum quis non
solum per Sacramentum fidei, sed per
fidem etiam Sacramenti efficiatur pro-
cul dubio membrum Christi, & qui Chri-
stum habet per fidem, etsi Baptismum
non habeat, habeat utique fundamen-
tum, præter quod aliud poni non potest,
quod est Christus Jesus, superædificari
posse viderur, sicut salutifera opera, sic
& quælibet Ecclesiastica Sacramenta,
cum illud non sit generaliter verum, ne-
que de novis, neque de veteribus Sacra-
mentis, quod Baptismus sit fundamen-
tum illorum: quoniam & Sacramentum
conjugii, & Eucharistiæ à non baptizatis
recipi potest. Præterea Sacramentum Ordi-
nis, non solum Pontificalis, sed Sacer-
dotalis etiam, & Levitici, ex institutio-
ne sua præcessit Baptismum, per quod
foris.

forstian videtur, quod ante Baptismum huiusmodi Ordines possent ritè conferri, maximè his, qui baptizati creduntur: quibus auditis Innocentius demum eam dedit resolutionem, quam retulimus num. præcedente.

3626 Ex dicta Pontificis resolutione, auditis pro & contra rationibus, deducitur, 1. si quis per errorem putans, se baptizatum, Ordines suscepisset; ac deinde prudenter, ac justè dubitaret, an verè baptizatus sit? eum sub conditione baptizandum; ac deinde rursùm ordinandum esse; quo habetur Pontificem secutum esse sententiam eorum, qui stant pro ea parte, quæ dicit, Baptismum fluminis esse januam reliquorum Sacramentorum; & nullum, eo non supposito in veritate, validè recipi. Et quamvis ibi solum dicat, quod tutius est sequentes, quia in eo casu Latori videbatur facere præsumptio, de ritè accepto Baptismo, in eo fundata, quod sit natus de Christianis parentibus, & inter Christianos fideliter conversatus.

3627 Dixi, Baptismum fluminis; nam est tam Baptismus fluminis, quam Baptismus sanguinis iustificet, saltem causaliter; non tamen reddit propterea capacem, sine Baptismo fluminis, ut quis ritè Ordines, vel alia Sacramenta recipiat. Ei porro, quod diximus, hominem per martyrium iustificari, (ut ex communissima sententia tradit D. Thomas 2. 2. q. 124. à 1. & alibi) non obstat, quod dicitur in Trid. Sess. 6. c. 9. definiente, translationem à peccato ad gratiam, sine lavacro regenerationis, in re, vel voto, non fieri, eaque de causa Sess. 7. can. 5. dicente: si quis dixerit Baptismum esse liberum, hoc est, non necessarium ad salutem, anathema sit: at si parvuli ante usum rationis occisi martyrio iustificantur, Baptismus necessarius non est, ut à peccato ad gratiam fiat translatio, cum ipsi Baptismi votum habere non possint: Respondetur sine lavacro, regenerationis iustificationem non esse viam ordinariam, & communem, secus, via extraordinaria, & privilegiata; hanc enim vim obtinet martyrium ex speciali DEI privilegio tanto operi debito, ut colligitur ex illo Marc. 8. Qui perdidit animam suam propter me, & Evangelium, salvam faciet eam; & Lucæ 12. vivificabit eam, & tradit Cyprian. lib. de laudibus Marty-

rii in fine: Clemens Apostolicar. constitut. lib. 5. cap. 5. August. lib. 13. de civit. DEI cap. 8. & alibi. Ex quo fit, non solum infantem jam natum, sed etiam in utero matris existentem, martyrio iustificari posse, quia ibi constitutus, perdere vitam propter Christum potest. Qua in re martyrium superius est Baptismo; Baptismum namque suscipere non potest in utero existens, quia nequit aqua tingi, bene tamen martyrium, quia potest occidi.

Dubitatum præterea fuit, an, qui 3628 non baptizatus moritur, nihilominus salvus fieri possit? De hoc Episcopus Cremonensis (ut habetur c. Apostolicum 2. h. t.) scripsit ad Innocentium III. Cum enim quidam Presbyter mortuus fuisset, & subinde compertum, quod non fuerit baptizatus, respondit Pontifex dicto Episcopo: Presbyterum illum, qui sine unda Baptismatis extremum diem clausit, quia in S. Maris Ecclesia fide, & Christiani nominis confessione perseveraverit ab originali peccato solutum, & celestis patriæ gaudium esse adeptum, asserimus incautanter. Lege super octavo lib. August. de civit. DEI, ubi inter cetera legitur: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis sed terminus necessitatis excludit, Librum etiam B. Ambrosii de obitu Valentiani, idem asserentis, revolve. Sceptis igitur questionibus Doctorum, Parrum sententias teneas, & in Ecclesia tua iuges preces, hostiasque DEO offerri jubeas pro Presbytero memorato.

Ex hoc deducitur, 1. peccatum originale (imo & actuale.) dimitti non tantum in Baptismo fluminis; sed etiam in Baptismo sanguinis, cum quis pro fide Christi occiditur; & in Baptismo fluminis, seu Spiritus Sancti, cum quis invisibiliter baptizatur interius per fidem Christi, & desiderium saltem implicitum Baptismi fluminis, quando cum citra suam culpam recipere non potest, id, quod habetur in c. Baptismi. 34. de Consecrat. dist. 4. ibi: Baptismi vicem aliquando implere passionem, de lavacro illo, cui non baptizato dictum est (hodie mecum eris in Paradiso) non leve documentum idem B. Cyprianus assumit: quod etiam atque etiam considerans, invenio, inquit, non tantum passionem pro nomine Christi id, quod ex Baptismo decrat, posse supplere. Sed etiam fidem, conversionem-

tionemque cordis, si fortè celebrandum Mysterium Baptismi in angustiis temporum succurri non potest. Neque enim latro ille pro nomine Christi crucifixus est, sed pro meritis facinororum suorum: nec quia credidit, passus est, sed, dum patitur, credidit. Quantum itaque valeat etiam sine visibili Sacramento Baptismi, quod ait Apostolus (*corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem*) in illo latrone declaratum est. Sed tunc impletur invisibiliter, cum Mysterium Baptismi non contemptus religionis, sed articulus necessitatis excludit. Et sicut in illo latrone, quod ex Baptismi Sacramento defuerat, *complevit Omnipotentis benignitas*, quia non superbia, vel contemptu, sed necessitate defuerat; sic in infantibus, qui baptizati moriuntur, eadem gratia Omnipotentis implere creden-

da est, quod non impia voluntate, sed ex aetatis indigentia, nec corde credere ad justitiam possunt, nec ore confiteri ad salutem. Nec obstat c. Firmissime. 3. de Con. 360 fecer. dist. 4. dicens, neminem posse salvari sine Sacramento Baptismi, quod datur in nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti, loquitur enim de illo, qui potest, & non vult; seu contemnit, non autem quem excludit articulus necessitatis, ut habetur in textu relato n. supra. Deducitur 2. Baptismum fluminis, & sanguinis prodesse non tantum parvulis, sed etiam adultis, si Baptismum fluminis non contempserunt, aut neglexerunt; Baptismum autem fluminis, solis adultis, non parvulis; cum habere nequeant fidem & charitatem actualem ex defectu usus rationis, &c.

QUÆSTIO XLIV.

IN TITULUM XLIV.

DE CUSTODIA EUCHARISTIÆ, CHRISMATIS, ET ALIORUM SACRAMENTORUM.

3631 **D**Uobus capitulis absolvitur hic titulus. In c. 1. (quod desumptum est ex CC. generali) statuit Innocentius III. *ut in cunctis Ecclesiis Chrisma & Eucharistia, sub fideli custodia, clavibus adhibitis, conserventur. Ne possit ad illa temeraria manus extendi ad aliqua horribilia, vel nefaria exercenda. Si vero is, ad quem spectat custodia, ea incaute reliquerit, tribus mensibus ab officio suspendatur: & si per ejus incuriam aliquid nefandum inde contigerit, graviori subjaceat ultioni.*

3632 Circa quem textum not. 1. per CC. generale simpliciter, & sine addito prolatum, intelligi CC. Lateranense 2. quando dicitur *Chrisma, & sacram Eucharistiam* servari debere *sub fideli custodia*; nimirum *sub clavibus bene custodita*, & hoc in loco singulari, mundo etiam, & signato (consequenter sub sigillo) honorificè

collocatam, devotè, ac fideliter conservatam, etiam observari sub nominatis terminis in c. Sanè 10. de celebrat. Missarum, districtè præcipi ab Honorio III. & Innocentio III. qui poenâ, in dict. c. 1. h. t. in hac custodia negligentes statutâ, mulctari jubet.

Not. 2. Per ea verba, *ad horribilia, & nefaria exercenda*, notari maleficia humanum, qui quandoque sacram Eucharistiam surripuerunt vel ad utendum sacra hostiâ pro nefariis suis superstitionibus, vel venundandam impiis Judæis, & hostibus Christiani nominis, eam indignissimè tractantibus, unde ad illa verba: *ne possit ad illa temeraria manus extendi*, notat Barbof. in cit. c. 1. n. 3. ex Boërio, hominem, qui furatus fuit calicem, in quo aderat sanctissimum Sacramentum Eucharistiæ, & illud manducavit, fuisse in loco Ecclesiæ suspensum, & postea in frustra concisum, testante Boërio.

Deif.